

INTRODUCERE

Luna ianuarie, cu care se începe anul nou civil, este împodobită și binecuvântată de Dumnezeu cu două praznice împărătești deosebite, cu două sărbători cu cruce roșie cu ținare și cu șapte sărbători cu cruce neagră, închinată unor mari sfinți profeți, ierarhi, cuvioși și mucenici, care îi dau acestei luni un deosebit caracter de sfințenie și evlavie.

Ianuarie este singura lună de peste an care începe cu un praznic împărătesc cu dublă semnificație, anume - Tăierea împrejur a Domnului nostru Iisus Hristos. La întâi ianuarie, când se împlinesc opt zile de la naștere, Fiul lui Dumnezeu întrupat pentru mântuirea lumii a fost adus la templul din Ierusalim, unde a primit botezul Legii Vechi, adică trupeasca tăiere împrejur. Acum I S-a pus și numele de Iisus, care înseamnă Mântuitor, ca întru numele lui Iisus *tot genunchiul să se plece; al celor cerești, al celor pământești și al celor de dedesubt* (Filipeni 2, 10), cum spune Sfântul Apostol Pavel, adică, al îngerilor, al oamenilor și al celor din iad. Tăierea împrejur este primul botez al Domnului nostru Iisus Hristos.

În sens mistic, pentru noi creștinii, aceasta înseamnă, nu tăierea trupului, ci scoaterea din rădăcină a gândurilor rele care se ascund în inimă, până nu se fac mari și devin patimi ucigătoare de suflet.

Tot la întâi ianuarie se face și începutul anului nou civil, spre deosebire de anul nou bisericesc, care începe la 1 septembrie. În sens evanghelic, orice început de zi, de lună și de an nou este un prilej de înnoire a vieții noastre duhovnicești prin rugăciune, milostenie și iertare, renunțând la toate plăcerile trecătoare ale acestei vieți.

Al doilea mare praznic împărătesc, de la 6 ianuarie, este Botezul Domnului în apele Iordanului, săvârșit de Sfântul Ioan Botezătorul. Acum Hristos primește al doilea botez în trup, adică botezul pocăinței, cu toate că El nu avea păcat. Botezul lui Ioan închipuia botezul creștin din apă și din Duh, în numele Preasfintei Treimi, precum și botezul spiritual al spovedaniei, prin care ni se

iertă păcatele făcute după Botez. Fiul lui Dumnezeu a primit în trup și al treilea botez, botezul muceniciei și al sângelui, când a fost răstignit pe Cruce, care este cel mai înalt botez creștin, cum spun Sfinții Părinți.

Botezul Domnului este numit *Epifanie*, adică Arătarea Domnului pentru că, în clipa botezului, S-au arătat la Iordan pentru prima dată toate cele trei persoane ale Preasfintei Treimi – Tatăl, vorbind din cer; Fiul, în apele Iordanului și Duhul Sfânt în chip de porumbel, cum citim în Sfânta Evanghelie. La fel și noi creștinii, când ne botezăm în numele Preasfintei Treimi, primim tainic în noi pe Tatăl, pe Fiul și pe Duhul Sfânt și devenim fii ai lui Dumnezeu după dar.

La 7 ianuarie prăznuim Soborul Sfântului Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul, numit de Hristos cel mai mare om născut din femeie (Matei 11, 11), prooroc, înger în trup și mare postitor, care a propovăduit în pustiul Iordanului botezul pocăinței, numit de Biserică și „prietenul Mirelui Hristos”. Pentru viața sa îngerească, după 30 de ani de nevoiță pustnicească, Sfântul Ioan s-a învrednicit să boteze pe Domnul în râul Iordanului, să fie apostol al pocăinței și să i se taie capul pentru că muștra pe Irod care trăia în desfrânare. Împreună cu Maica Domnului și cu toți sfinții, Sfântul Ioan Botezătorul mijlocește înaintea Preasfintei Treimi pentru mântuirea lumii și a noastră a tuturor.

Luna ianuarie este totodată și luna cu cei mai mari ierarhi ai Bisericii lui Hristos, dintre care șase sunt deosebit de importanți. Toți mari teologi, dascăli a toată lumea, iscușiți scriitori, învățători și apărători ai dogmelor ortodoxe, bărbați plini de Duhul Sfânt, de bărbăție și curaj, mari nevoitori și postitori și renumiți făcători de minuni.

Astfel, la 1 ianuarie prăznuim pe Sfântul Vasile cel Mare, unul dintre cei mai mari ierarhi, făcători de minuni, exorciști și dascăli ai Ortodoxiei din toate timpurile. El a scris mai multe cărți de învățătură, a vindecat mulți bolnavi, a întemeiat primele spitale și aziluri de bătrâni și orfani și a înfruntat pe eretici și pe împărații apostazi.

La 10 ianuarie prăznuim pe un alt mare dascăl și ierarh, pe Sfântul Grigorie de Nyssa, fratele mai mic al Sfântului Vasile cel Mare. Gândirea și teologia sa profundă l-au făcut uneori să fie mai înalt și mai adânc decât fratele său, Vasile.

La 2 ianuarie cinstim pe Sfântul Ierarh Silvestru, episcopul Romei, mare exorcist și izgonitor de diavoli, care a contribuit mult la

propovăduirea Evangheliei lui Hristos, în timpul împărăției Sfântului Constantin cel Mare.

Alți doi mari ierarhi, dascăli, mărturisitori și apărători ai Ortodoxiei din secolele IV și V au fost Sfinții Atanasie cel Mare și Chiril, prăznuiți la 18 ianuarie, ambii păstori ai Alexandriei Egiptului, a căror viață înaltă uimește și zidește sufletele noastre.

La 25 ianuarie prăznuim pe Sfântul Ierarh Grigorie Teologul, Arhiepiscopul Constantinopolului, din secolul IV, prieten intim cu Sfântul Vasile cel Mare, înalt gânditor și apărător al dogmelor ortodoxe, pentru care a fost numit și „Teologul”.

La 27 ianuarie prăznuim aducerea moaștelor Sfântului Ioan Gură de Aur, de la Cucuso la Constantinopol, iar la 30 ianuarie prăznuim în aceeași zi pe toți cei trei mari dascăli ai lumii și ierarhi, Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur, ca o cunună a unității sfinților în cer și pe pământ.

Luna ianuarie este, de asemenea, împodobită și cu prăznuirea celor mai mari sfinți și cuvioși Părinți, întemeietori ai vieții monahale în lumea creștină, din secolele III și IV. Primul întemeietor al monahismului ortodox, după modelul Mântuitorului Hristos și al Sfântului Ioan Botezătorul, a fost Sfântul Antonie cel Mare, prăznuit la 17 ianuarie, ce s-a nevoit pe valea Nilului în secolele III și IV, numit și părintele monahismului răsăritean. Viața îngerească, statornicia, smerenia, nevoința și răbdarea lui l-au făcut biruitor peste patimi, peste gânduri și diavoli, reușind să umple valea Nilului cu zeci de mii de călugări și pustnici, dintre care cel dintâi ucenic i-a fost Sfântul Pavel Tebeul, cinstit la 15 ianuarie și apoi Cuviosul Macarie Egipteanul, prăznuit la 19 ianuarie.

În secolele V-VII, monahismul s-a extins din Egipt în Muntele Sinai și în Țara Sfântă – Palestina, prin câțiva mari cuvioși părinți, ca: Sfântul Gheorghe Hozevitul din pustiul Ruva, pomenit la 8 ianuarie; Sfântul Teodosie cel Mare, întemeietorul vieții de obște, prăznuit la 11 ianuarie; Sfântul Eftimie cel Mare, prăznuit la 20 ianuarie și Cuviosul Efrem Sirul, cinstit la 28 ianuarie, mare nevoitor din secolul IV. Un sfânt mai nou, pe care l-a dat Biserica Rusiei în secolul XIX este Sfântul Serafim de Sarov, pomenit la 2 ianuarie.

Un loc deosebit ocupă sfinții mucenici și mărturisitori pe care îi prăznuim în această lună, precum sunt: Sfântul sfințitul Mucenic Clement, episcopul Ancirei, care a pătimit cumplite chinuri pentru Hristos de la unsprezece împărați și tirani romani, prăznuit la 23 ianuarie; Sfântul Maxim Mărturisitorul, apărătorul dreptei credințe împotriva monoteiștilor din secolul VII, căruia i s-au tăiat limba și

mâna dreaptă, mare scriitor de opere dogmatice și mistice, prăznuit la 21 ianuarie; Sfânta Muceniță Tatiana, la 12 ianuarie, și alții.

În această lună prăznuim și doi sfinți autohtoni. Primul se numește Sfântul Ierarh Betranion, episcopul Tomisului – Constanța de azi –, la începutul secolului IV, canonizat la 20 iunie 1992, și al doilea, este Cuviosul Antipa de la Calapodești-Bacău, numit și „Atonitul”, canonizat în anul 1906 și cinstit la 10 ianuarie.

Iată, deci, ce bogată este luna ianuarie în sfinți ierarhi, mucenici, mărturisitori, cuvioși și învățători a toată lumea, ale căror fapte și vieți se cuprind pe larg în acest volum deosebit, intitulat „Viețile Sfinților pe luna ianuarie”.

De aceea recomandăm cu toată căldura această sfântă carte, spre citire și mângâiere duhovnicească tuturor credincioșilor iubitori de mântuire, care se hrănesc din cuvintele Sfintei Evanghelii și din pilda vieții Sfinților Părinți și trăiesc în bucuria unirii cu Hristos.

Arhimandrit Ioanichie Bălan
Sfânta Mănăstire Sihăstria

BOTEZUL DOMNULUI

Anul mântuirii 1995

LUNA IANUARIE

ZIUA ÎNTÂI

CUVÂNT LA TĂIEREA ÎMPREJUR A DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

Împlinindu-se opt zile de la naștere, Domnul nostru Iisus Hristos a binevoit a primi tăierea împrejur, pe de o parte, ca să îplinească legea, cum spune în Evanghelie: *N-am venit să stric legea, ci s-o împlinesc*, pentru că El se supunea legii, ca pe cei vinovați și robiți de dânsa să-i facă liberi, precum zice apostolul: *A trimis Dumnezeu pe Fiul Său, Care S-a născut sub lege, ca pe cei de sub lege să-i răscumpere*; iar pe de alta, ca să se arate că a luat trup adevărat și să astupe gurile eretice, care ziceau că Hristos n-ar fi luat trup omenesc, ci cu nălucire S-ar fi născut.

Drept aceea, S-a tăiat împrejur, ca să fie arătat omenirii; pentru că de nu S-ar fi îmbrăcat cu trupul nostru, apoi cum ar fi fost cu puțință să se taie împrejur nălucirea, iar nu trupul, fiindcă grăiește Sfântul Efrem Sirul: „Dacă n-a fost trup, pe cine a tăiat Iosif împrejur? Cel ce a fost cu trup adevărat S-a și tăiat împrejur ca un om și cu sângele Său S-a roșit Pruncul, ca un fiu omenesc și, durându-L, plângea, precum se cădea firii omenesti”...

Pentru aceea S-a tăiat împrejur la trup, ca să ne aducă nouă duhovnicească tăiere împrejur; pentru că, sfârșindu-se legea cea veche, care era după trup, a început cea nouă, duhovnicească. Precum omul cel vechi, trupesc, tăia împrejur pe omul cel simțit, așa și cel duhovnicesc este dator a-și tăia împrejur patimile cele sufletești: iuțimea, mânia, zavistia, mândria, necurăția și alte păcate. Iar a opta zi S-a tăiat împrejur, scriindu-ne nouă cu sângele Său viața cea viitoare, care de învățători se socotește a fi a opta zi. Astfel, Ștefan, făcătorul canonului din această zi, în cântarea a patra, zice: „Închipuiește viața cea neîncetată a veacului al optulea ce va să fie, în